

ΔΥΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΚΑΙ ΕΝΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ Ι ΕΓΓΡΑΦΟΝ
ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΥ
ΡΙΘΥΜΝΗΣ ΜΑΝΟΥΗΛ ΒΑΡΟΥΧΑ

(Τ' ἀντέγραψα ἀπὸ τὸ ARCHIVIO DI S`TATO τῆς
ΒΕΝΕΤΙΑΣ, ὅπου τὸ Ἀρχεῖον αὐτὸ θρῑσκεται).

ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

A.

1600.— μηνὶ Ἀπριλίου 4. Ἐν νήσω Κρήτῃ δεσπρέτο Ριθύμνης, χωρίον Μοναστηράκι καὶ στήν κατοικίαν ἐμοῦ τοῦ νοτάρου, ὁμπρὸς τῶν ᾧδε κρασμένων καὶ παρακαλεμένων μαρτύρων ἔδεκεῖ ὁ Μανόλης Τρουλινὸς ποτὲ Κώστα, ἀπὸ τοῦ χωρίου Λαμπιῶτες, δίδει καὶ πουλεῖ μία μουνέα τοῦ Δημήτρη Βεργίλη, ποτὲ Μιχάλη, κρασμένη στοῦ Τζικαλᾶ τὸ σώχωρο, γιὰ τὴν ὁποία μουνέα ἦρθασιν θεληματικῶς τὰ δύο μέρη κι' ἐκάμαν τὴν πέρπυρα 13 ἥγουν δέκα τρία, γιὰ τὰ ὁποῖα πέρπυρα 13 τοῦ ἔδωκεν ἀμάχι μιὰ τραχηλέα μαργαριτάρη [(εἶναι ἐκπληκτικὸ πῶς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὑπῆρχαν στὰ χωριά τῆς Κρήτης μας τραχηλιές μαργαριτάρη)] ἀμάχι, ὥστε νὰ τοῦ δώσῃ τὰ πέρπυρα δέκα τρία καὶ ἵτζι ἀπὸ τὴ σήμερον νὰ ἔχῃ ὁ ἄνωθι ἀγοραστὴς τὴ μουνέα νὰ τὴν κάμῃ ὅτι θέλει καὶ ὡς πράμα ἑδικόν του. Καὶ ἡ παροῦσα γραφή, στερεὰ ἐν τῇ δύνامي αὐτῆς. Μάρτυρας ὁ κύρ Μανόλης Βαρούχας, Ζερβοπούλα καὶ Κωνσταντῖνος Τζαγγαρόπουλος. Ἐγὼ Μανόλης Βαρούχας, νοτάρος, ὑπὸ ἐξουσίαν βασιλικὴν ἔγραψα.

B.

1604 μηνὶ Γεναρίου 15 ἐν νήσω Κρήτῃ δεσπρέτι Ριθύμνης, χωρίο Πλατάνια καὶ στήν κατοικίαν τοῦ εὐλαβεστάτου παππά Κωσταντίνου Λίτινου, ὁμπρὸς τῶν ᾧδε κρασμένων καὶ παρακαλεμένων μαρτύρων ἔδεκεῖ ἔστοντας καὶ νὰ λάχῃ θάνατου τοῦ ποτὲ Γεώργη Λίτινου καὶ θέλοντας νὰ πάρῃ ἡ χήρα Ἐργίνα Κουτροβαροπούλα, ἡ γυναῖκα του, τὸ προυκίτζη ὀπίσω ἦρθαν στήν παροῦσαν σύβασην μετὸν Κώστα Λίτινο, τὸν ἀδερ-

φὸν τοῦ ποτὲ Γεώργη καὶ θέλει καὶ δίδει καὶ κονσενιάρει τῇ
τὰ κάτω γεγραμμένα πράματά του α κόντο τοῦ προυκίου τῇ
καὶ στὰ ὁποῖα ἐβάλασινε διὰ στιμαδόρον τὸν εὐλαθέστατον
Παππᾶ Κωνσταντῖνο Λίτινο καὶ ἐμένα τὸ νοτάρο, νὰ δοῦ-
με καὶ νὰ τὰ στιμάρωμε καὶ ὅτι τὰ θέλομεν θάλει νὰ γροι-
κᾶται μόρε θένετο καὶ τιναμπίλα μόμπιλι καὶ πρῶτα μαζελά-
ρια δύο μὲ ταψίδια πέρπυρα 56 σεντόνια ὑπερπύρων 30, τα-
θλομάντηλο 10 ὑπερπύρων, ποκάμισα 10 ἀστοῦ πὶν πέρπυρα
15, ὄργο κορκιδίστικον πέρπυρα 5, λινάρι λίτρα 28 ὑπερπύ-
ρων ὀκτώ μισυ καὶ ἀσκαπέτιγια πέρπυρα 14, φουστάνια ἀπὸ
λινὸ ὑπερπύρων 70. Μοντάρουν ὅλα τὰ ἄνωθι διακόσια, τὰ ὅ-
ποια παραλαμβάνει τα ἢ ἄνωθι κερά Ἑργίνα α κόντο τοῦ
προυκίου τῇ ἀπὸ τὸν ἄνωθι Κώστα καὶ ρεστάρει τῇ ἄλλα
πέρπυρα 100 ὃ ποῖος ὀμπλεγάρεται νὰ τῇ τὰ δώση μέσα σὲ
τρεῖς πάγες ἀπ' ὅτι ἔχει τὸ μόδον, ἀρχίζοντας ἢ πρώτη πάγα
ἀπὸ τὸν Ὀκτώβρη πρῶτον ἐρχομένον καὶ ἴτζι νὰ γροικᾶται
ἀπὸ Ὀκτώβρη σὲ Ὀκτώβρη, ὥστε νὰ τοῇ ἀποπλερώση. Μάρτι-
ρας καὶ ὃ Μονόλης Βαρούχας Μπουραμπουρᾶς καὶ Μανόλης
Λίτινος. Ἐγὼ Μανόλης Βαρούχας, νοτάρος ὑπὸ ἐξουσίαν θε-
σιλικὴν παρακληθεὶς ὑπέγραψα.

δεστρέτο = ἐπαρχία, ἀμάχι = ἐνέχυρο, ἴτζι = ἔτσι, κονσενιάρει = συμφωνεῖ, α κόντο = σὲ λογαριασμό, στιμαδόρος = ἐπι-
τιμητής, μορεθένετο = κατὰ τὴ βενετικὴ συνήθεια, μοντάρουν =
ἀνέρχονται, ρεστάρει = ὑπολείπεται, πάγα = πληρωμὴ (δόση),
μόδος = τρόπος, ὀμπλεγάρεται = ὑποχρεοῦται.

ΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

1610 Δευτεροουλίου 15 Ὁμολογᾷ ὃ κύρ Μανόλης ὃ Ἀφ-
κολιός, ποτὲ Ἰωάννου καὶ ἡ κερά Καλὴ Καλομενοπούλα, ἡ
μάννα του, κατοικοῦμενοι εἰς τὸ Καστέλι τοῦ Ἀμαρίου πῶς
ἐπῆρασι καὶ ἐπαραλάβασι ἀπὸ τὸν ἀφέντη Ἀλιμπέρτο Βαροῦ-
χα ποτὲ ἀφέντη Γερόνυμο ὑπέρπυρα ἃ ἡγου χίλια ὀγιά τε
ὁποῖα ὀπλεγάρουνται νὰ τοῦ δίδουσι στᾶρι μουζούρια 8, ἦτα
τὸν κάθα μῆνα τὸν Ἀγουστον, ἕως νὰ θρίσκουνται τὰ λεγέ

μενα ὑπέρπυρα (1000), ὅπου τὴν σήμερον ἐμπροστὰς ἐμένα, ποὺ κάνω τὸ παρὸν καὶ τοῦ εὐλαβεστάτου παππᾶ Γεώργη Σκορδίλη Καλομενοπούλου ἀπὸ τὸ ἄνωθι χωρίο ἐπαράλαβε ὁ ἄνωθι κύρ Μανόλης καὶ ἡ μάνα του ἀπὸ τὸ λεγόμενον ἀφέντη Ἰαλιμπέρτο, εἰσὲ τζικίνια χρυσᾶ καὶ κατρίνια, καλὰ θουλωμένα καὶ ἃ δὲν ἠθέλασι α τεντέρι νὰ κονσενιάρουσι τὰ 8 μουζούρια τὸ στάρι, ὡς ἄνωθεν, νὰ μπορῇ μὲ τὸ παρὸν νὰ τοῖ ἀμαλιάγη δίχως καμμιᾶς λογιῆς ιντικατσιόν, οὐδὲ καὶ ἄλλη στράτα τῆς Δικαιοσύνης παρὰ μὲ σκλέτο πουφιάνκο, ὥσᾳ νὰ ἴτονε σεντέντζια θεληματική. Καὶ ἃ δὲν ἠθέλεν εὖρη πράγμα μόμπιλε νὰ ἡμπορῇ νὰ ἰντρά μὲ τερριτοστεκάμενόν τωνε, νὰ σατισφάρεται εἰς τὰ 8 μουζούρια τὸ στάρι, καθὼς ὀμπλεγάρουνται καὶ ὀγιά τὰ ὑπέρπυρα (1000) ὀμπλεγάρουσι τοῦ ἄνωθι ἀφέντη Ἰαλιμπέρτο τὸ σπίτι των καὶ ὅλα του τὰ δικαιώματα ἀπὸ τὴν σήμερον κατοικοῦσι εἰς τὸ ἄνωθι χωρίο, τὸ ἀμπέλι των ὅπου ἔχουσι στὴ « Ν ἁ π η » καὶ ὅτι ἄλλο πρᾶγμα ἔχουσι πρεζέντε καὶ ἐρχομένον. Ἦγου νὰ εἶναι ὀμπλεγάδα τὰ λεγόμενά τως καλὰ, ἀπὸ τὴν σήμερον ἕως νὰ θρίσκουνται τὰ λεγόμενα τορνέσια εἰς τὰ χέρια των, καθὼς ἐπροείπαμε τοῦ ἄνωθι ἀφέντη Ἰαλιμπέρτο ὀγιά τὰ ὑπέρπυρα ὡς καὶ γιὰ τὰ 8 μουζούρια τὸ στάρι, ὡς ἄνωθι.

Καὶ ὀγιά ξεκαθαροσύνην τῆς ἀληθείας ἔκαμα τὸ παρὸν ἐγώ,

Γεώργιος Σκορδίλης, εἰς τὸ ὄνομά τω, ὀγιατί ἐκεῖνοι δὲν κατέχου νὰ γράφουσι καὶ ὑπογράφω καὶ διὰ μάρτυρας.

† Ἐγὼ Γεώργης Σκορδίλης, ποτὲ Μάρτιο, μάρτυρας παρακαλεμένος εἰς τὰ ἄνωθι.

† Ἐγὼ ὁ Παππᾶ Γεώργης Σκορδίλης ἤμουνε πρεζέντε καὶ μάρτυρας παρακαλεμένος στὰ ἄνωθεν.

ὀμπλεγάρουνται = ὑποχρεοῦνται, α τεντέρι = νὰ ἀσχοληθοῦν, νὰ κονσενιάρουσι = νὰ παραδίδουσι, ιντικατσόν = εἰδοποίησι, σεντέντζια = δικαστικὴ ἀπόφασις, μόμπιλε = κινητόν, νὰ ἰντρά = νὰ προβαίνει, τερριτοστεκάμενο = ἀκίνητο, νὰ σατισφάρεται = νὰ ἱκανοποιηται, πρεζέντε = παρών, ὀμπλεγάδα = χρεωμένα, ὑπέρπυρα, τζικίνια, κατρίνια, τορνέσια, εἶναι νομίσματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.